

ÝAŞ DIPLOMATYŇ SESI

THE VOICE OF YOUNG DIPLOMAT

Biziň baş maksadymyz — Watana gulluk etmek!

Esaslandyryjysy — Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary instituty

Elektron gazet 2020-nji ýylyň 1-nji oktýabryndan bäri çykýar.

№1 (150) 2026-njy ýylyň 10-njy ýanwary

HEPDÄNIŇ MÖHÜM WAKALARY

ýürekden gutlaglaryny iberdi.

Döwlet Baştutanymyz mümkinçilikden peýdalanylýp, Prezident Gi Parmeline berk jan saglyk, bagtyýarlyk hem-de Şweýsariýanyň mundan beýläk-de öňegitmeginiň, gülläp ösmeginiň bähbidine alyp barjak işlerinde üstünlükleri arzuw etdi.

4-nji ýanwarda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Germaniýa Federatiw Respublikasynyň Federal Prezidenti Frank-Walter Ştaýnmaýere şanly 70 ýaş toýy mynasybetli, tüýs ýürekden gutlaglaryny we iň gowy arzuwlaryny iberdi.

«Ýurtlarymyzyň arasyndaky gatnaşyklar yzygiderli berkidilýär we mazmun taýdan baýlaşdyrylýar. Biz ikitaraplaýyn hyzmatdaşlygyň mundan beýläk-de ösdürilmegine hem-de täze sepgitlere ýetirmegine uly ähmiýet berýäris» diýip, döwlet Baştutanymyz hatynda belleýär.

Hormatly Prezidentimiz ýakymly mümkinçilikden peýdalanylýp, Federal Prezident Frank-Walter Ştaýnmaýere berk jan saglyk, bagtyýarlyk, Germaniýa Federatiw Respublikasynyň halkynyň abadançylygyna we gülläp ösmegine gönükdirilen ähli başlangyçlarynda uly üstünlükleri arzuw etdi.

5-nji ýanwarda hormatly Prezidentimiz

Serdar Berdimuhamedow Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary T. Atahallyýewiň hem-de welaýatlaryň häkimleriniň gatnaşmagynda iş maslahatyny geçirdi. Onda ýurdumyzyň oba hojalyk toplumynda we welaýatlarda alnyp barylýan işler bilen baglanyşykly meselelere garaldy.

8-nji ýanwarda Türkmenistanyň Daşary işler ministri Raşid Meredow Hindistan Respublikasynyň Türkmenistandaky Adatdan daşary we Doly ygtyýarly ilçisi Bandaru Wilsonbabu bilen duşuşygy.

Duşuşygyň dowamynda taraplar syýasy-diplomatik, söwda-ykdysady we medeniýnsanperwer ulgamlarda türkmen-hindi gatnaşyklaryny mundan beýläk-de ösdürmek meseleleri boýunça pikir alyşdylar.

8-nji ýanwarynda Türkmenistanyň Daşary işler ministri Raşid Meredow bilen BMG-niň Türkmenistandaky Hemişelik utgaşdyryjysy Dmitriý Şlapačenkonyň arasynda duşuşyk geçirildi.

Duşuşykda taraplar Türkmenistan bilen Birleşen Milletler Guramasynyň arasyndaky strategik hyzmatdaşlyk bilen baglanyşykly giň gerimli meseleleri ara alyp maslahatlaşdylar.

«Ýaş diplomatýň sesi».

1-nji ýanwarda Döwletiler köşgüniň baýramçylyk öwüşgininde bezelen zalynda Täze ýyl mynasybetli dabara geçirildi. Onuň dowamynda bu ýerde terbiýelenýän çagalara hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň hem-de türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gahryman Arkadagymyzyň adyndan sowgatlar gowşuryldy.

2-nji ýanwarda Arkadag şäheriniň häkimliginde 2026-njy ýylyň «Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan – bedew batly at-myraýyň mekany» diýlip atlandyrylmagy mynasybetli

hem-de ýylyň nyşanyň many-mazmununy giňden wagyz etmek maksady bilen aýdym-sazly dabaraly maslahat geçirildi. Ol Gahryman Arkadagymyzyň we Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň giň gerimli tagallalary netjesinde täze taryhy eýýamda ahalteke bedewiniň Türkmenistanyň esasy nyşanyna, döwürleriň we nesilleriň aýrylmaz arabaglanyşygynyň aýdyň alamatyna öwürülendigini ýüze çykardy.

3-nji ýanwarda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow jenap Gi Parmeline Şweýsariýa Konfederasiýasynyň Prezidenti wezipesine girişmegi mynasybetli, tüýs

PRESENTATION OF THE COLLECTION OF POEMS BY MAGTYMGULY FRAGI TRANSLATED INTO THE ROMANIAN LANGUAGE

On January 8, 2026, the presentation ceremony of the collection of poems by the Eastern thinker and classical poet Magtymguly Fragi, translated into the Romanian language was held at the Institute of International Relations of the Ministry of Foreign Affairs of Turkmenistan.

The event was attended by the leadership and staff members of the Ministry of Foreign Affairs, chiefs of diplomatic missions and representative offices of international organizations accredited in Turkmenistan, heads of diplomatic missions and consular offices of Turkmenistan abroad, as well as faculty members, students

of the Institute and representatives of mass media.

During the presentation, speeches were made by Deputy Minister of Foreign Affairs of Turkmenistan Myahri Byashimova, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Romania to Turkmenistan Ion Naval, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Turkmenistan to Romania Annamammet Annayev, Rector of the Institute of International Relations of the MFA of Turkmenistan

Gulshat Yusupova, the research fellow at the Institute of Language, Literature and National Manuscripts named after Magtymguly of the Academy of Sciences of Turkmenistan Nargul Atasheva, lecturer of the Turkmen State University

named after Magtymguly Lyale Ashirova, and the Vice-Rector of the Institute of International Relations of the MFA of Turkmenistan Begench Matliyev.

During the event, the speakers noted that the work of the great Turkmen poet Magtymguly Fragi continues to attract great interest and popularity worldwide regardless of the centuries passed. The works by the poet that call to patriotism, peace, humanism, goodwill, friendly and fraternal relations, mutual trust, as well as respect published in various languages clearly demonstrates their great significance today.

As an important component of interstate relations, the cultural and humanitarian sphere provides a strong foundation for expanding fruitful cooperation. In this context, the significance of translating Magtymguly Fragi's poems into the Romanian language was emphasized as an important element in developing friendly relations between the two nations, as well as providing the Romanian people with a great opportunity to become deeply acquainted with the work of the great poet.

The participants of the presentation expressed confidence that this event will provide a powerful impetus to strengthening cultural and humanitarian ties between Turkmenistan and Romania, and noted its important role in promoting the cultural heritage, ancient values, and national art.

«Ýaş diplomatýň sesi».

GARAŞSYZ, BAKY BITARAP TÜRKMENISTAN — BEDEW BATLY AT-MYRADYŇ MEKANY

Türkmenistanyň häzirkî ösüş ýoluna ser salsak, onuň müňýyllyklaryň dowamynda kemala gelen taryhy tejiribe, döwletlilik däpleri we ruhy gymmatlyklar bilen baglanşyklydygyny aýdyň görmek bolýar. «Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myradyň mekany» diýlip atlandyrylan ýylymyz ýurdumyzda ata-babalarymyzyň döwlet dolandyrylyşynda toplan tejribisiniň, halkymyzyň müňýyllyklardan gözbaş alýan döp-dessurlarynyň dowamat dowam bolýandygyny aýdyňlygy bilen tassyklaýar.

Türkmen halky taryhyň ähli döwürlerinde erkinligi, garaşsyzlygy we parahatçylygy iň ýokary gymmatlyk hasaplapdyr. Gadymy Parfiýa döwletinden başlap, Horezmşahar imperiýasyna çenli bolan döwürlerde türkmenler diňe bir kuwwatly döwletleri döretmek bilen çäklenmän, eýsem, beýleki ýurtlar bilen diplomatik gatnaşyklary berkitmäge aýratyn ähmiýet beripdirler. Seljuk soltanlary bolan Alp Arslanyň, Mälik şanyň döwründe döwlet dolandyrylyşy, parahatçylykly syýasat we beýleki halklar bilen ysnyşykly, düşünişmeklik ýörelgesi esasy orunda durupdyr. Bu bolsa biziň ata Watanymyzyň hemişelik Bitaraplyk syýasatynyň taryhy kökleriniň gözbaşyny gadymyýetden alyp gaýdýandygyny aýdyň subutnamasydyr.

Behişdi bedewlerimiz hem baş müň ýylyk şöhratly taryhymyzyň aýrylmaz bölegidir. Ahalteke bedewi diňe bir gözelligiň we çydamlylygyň nyşany bolman, eýsem, ýeňiş, ynamyň we belent maksatlara tarap ymtlylyşyň nyşanydyr. Gadymy çeşmelerde ahalteke atlarynyň uzak ýol geçmäge ukyplylygy, eýesine wepalylygy barada köp sanly maglumatlara duş gelmek bolýar. Bedew aty — bu halkyň ruhy güýjüniň, belent maksatlara, ýagty ertirlere bolan egsilmez ynamynyň nyşanydyr. Şonuň üçin hem üstümizdäki 2026-njy

ýylymyzyň «Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myradyň mekany» diýlip atlandyrylmagy hemişelik Bitarap döwletimizde asuda, parahat durmuşyň hözirini görüp ýaşayan halkymyzyň ösüşe tarap ynamly gadamlaryny alamatlandyrýar.

Türkmen topragy asyrlaryň dowamynda halkyň arzuwlarynyň we belent maksatlarynyň kemala gelen mukaddes mekany bolupdyr. Biziň halkymyz hemişe asuda durmuşy, adalatly döwleti we jebis jemgyýeti arzuw edipdirler. Şahyrlaryň, akyldarlaryň we taryhy şahsyýetleriň eserlerinde beýan edilen bu arzuwlar halkyň ruhy dünýäsi bilen berk baglanşykly bolupdyr. Garaşsyz, hemişelik Bitarap Türkmenistan döwletimiz bolsa şol taryhy arzuwlaryň we niýetleriň wysal bolýan ýurdudyr.

Häzirkî döwürde eziz Diýarymyz taryhy tejribesine daýanyp, parahatçylyk, dostluk we durmukly ösüş ýolunda ynamly öňe barýar. Şu ýylymyzyň ady bolsa geçmiş bilen geljegi baglanyşdyrýan köpri bolup, halkymyzy täze üstünliklere, beýik maksatlara we belent geljege ruhlandyrýar.

Goý, biz — talyp ýaşlaryň döwrebap bilim almagymyz, döredijilikli okamagymyz üçin taýsyz tagllar edýän Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň janlary sag, ömürleri uzak, umumadamzat ähmiýetli işleri rowaç bolsun!

Yhlas AGÖYLIÝEW,

Halkara žurnalistikasy fakultetiniň 1-nji ýyl talyby.

YNAMLY GADAMLARYŇ AK ÝOLY

Ata Watanymyzyň mukaddes Garaşsyzlygy we hemişelik Bitaraplygy halkymyzyň iň uly baýlygy, belent mertebesidir. Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe, Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myradyň mekany ýylynda hormatly Prezidentimiz Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň parasatly baştutanlygynda ösüşiniň täze belentliklerini tarap ynamly öňe barýar. Bu gün Türkmenistan diňe bir parahatçylygyň, abadançylygyň mekany, her bir ynsanyň, aýratyn-da, ýaş nesilleriň arzyly arzuwlarynyň hasyl bolýan, maksatlarynyň myrat tapýan ýurduna öwrüldi.

Türkmen halkynyň taryhyny, şu gününü we geljegini bedew atsyz göz önüne getirmek mümkin däl. Behişdi bedewler türkmen halkynyň uçar ganatydyr. Häzirkî döwürde «bedew bady» diýen düşünje biziň döwletimiziň ykdysady we syýasy ösüşiniň nyşanyna öwrüldi. Gysga wagtyň içinde gurlan halkara derejesindäki döwrebap awtomobil, demir ýollary, merjen şäherimiz Aşgabatdyň gözelligi, akyly şäher konsepsiýasy esasynda gurlan Arkadag şäheriniň ýurdumyzyň ägirt uly menzilleri aşýandygyny aýdyň subutnamasydyr. Bu ösüşler halkymyzyň bagtyýar durmuşda ýaşamagyna we geljege uly ynam bilen bakmagyna şert döredýär.

Hormatly Prezidentimiziň: «Watan diňe halky bilen Watandyr! Döwlet diňe halky bilen döwletdir!» diýen pähminden ugur alyp durmuşa geçirilýän beýik başlangyçlarynyň ýurdumyzda halkyň bähbidini nazarlaýar. Aýratyn-da, ýaş nesillere bolan döwlet goldawy biziň ýurdumyzyň rowşen geljeginiň kepilidir. Ýurdumyzda iň täze tehnologiýalar bilen üpjün edilen orta mekdepler we orta hünär, ýokary okuw mekdepleri hereket edýär. Ýaşlaryň dünýä dillerini öwrenmegi, sanly ulganda kämilleşmegi we ylym bilen meşgullanmagy üçin ähli şertler bar. Türkmen ýaşlarynyň dünýäniň iň abraýly uniwersitetlerinde kämil bilim almagy, olaryň geljekde kämil hünärmen bolup ýetişmegi ugrunda ägirt uly işler durmuşa geçirilýär.

Bu günki gün eziz Watanymyz Türkmenistan — durmuklylygyň, belent ösüşiniň we bagtyýarlygyň nusgasydyr. Bedew bady bilen öňe baryan ýurdumyzda ýaşlara goýulýan uly ynam ýaş ýigitleriň we gyzlaryň kalbynda Watana bolan söýgini has-da güýçlendirýär. Biz — ýaşlar, döwletimiziň döredip berýän şeýle giň mümkinçiliklerinden peýdalanylýan, jana-jan Watanymyzyň at-abraýyny has-da belende götermäge borçludyr.

Goý, Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan döwletimiz Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň saýasynda mundan beýläk-de bedew bady bilen gülläp össün! Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan — bedew batly at-myradyň mekany ýyly hemişelik Bitarap Watanymyzyň at-abraýyny Ýer ýüzünde has-da belende galdyrsyn!

Aýnur BAÝJYÝEWA,

Halkara žurnalistikasy fakultetiniň 1-nji ýyl talyby.

BITARAPLYGYŇ AJAÝYP BEÝANY

Kitap asyrlardan-asyrlara, nesillerden-nesillere geçip gelen uly gymmatlykdyr. Döwürleriň synagyndan geçen, hiç haçan könelmeýän hazynadyr. Şonuň üçin hem ýaşlaryň bilim-terbiýesinde kitabyň orny örän uly bolup durýar. Çünki paýhasly jümleler, ylymy garaýyşlar kitaplaryň sahypasynda jemlenendir. Kitap islendik ynsan üçin iň gowy sowgatdyr. Çünki ol özünde geçmiş taryhymyz, häzirkî günümüz we geljigimiz baradaky gymmatly maglumatlary saklaýar. Hormatly Prezidentimiz Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň täze «Türkmenistanyň Bitaraplygy — parahatçylygyň we ynanyşmagyň aýdyň ýoly» atly kitaby hem tutuş halkymyz we dünýä jemgyýetçiligi üçin ýurdumyzyň hemişelik Bitaraplygynyň şanly 30 ýyllyk toýuna uly sowgat boldy. Bu bolsa ähli halkymyz bilen bilelikde biz talyp ýaşlar üçin hem buýsandyryjy waka öwrüldi.

Hormatly Prezidentimiziň «Türkmenistanyň Bitaraplygy — parahatçylygyň we ynanyşmagyň aýdyň ýoly» atly täze kitaby halkymyz üçin ajaýyp toý serpaýy boldy. Hemişelik Bitaraplygymyzyň umumadamzat ähmiýetli gymmatynyň beýany bolan «Türkmenistanyň Bitaraplygy — parahatçylygyň we ynanyşmagyň aýdyň ýoly» atly kitabynda hormatly Prezidentimiziň adamzadyň abadançylygyny üpjün etmede, möhüm meseleleri oňyn çözmekde, dünýäde ynanyşmagy we dost-doganlygy pugtalandyrmakda Bitaraplygyň netijeli gurallaryndan peýdalanmagyň ýollary hakynda gymmatly pikirleri beýan edilýär. Hemişelik Bitaraplygymyzyň parahatçylygy we durmukly ösüşü üpjün etmedäki ähmiýeti çuň manyly jümleleriň üsti bilen açylyp görkezilýär.

Kitapdaky: «Oňusmak, ýarashmak, ylaşykda ýaşamak ähli türkmeniň bir özi ýa milleti üçin däl, eýsem, dünýäniň ähli adamlary üçin edýän ýagсы dileg-dogasyňyň maňzy-mazmunydyr» diýen altyna gaplaýmaly jümleleri zamanamyzdyň sesi bolup ýüreklere dolýar.

Goý, hormatly Prezidentimiziň pähim-parasatdan, many-mazmundan püre-pür kitaplaryň höwri kop bolsun! Biz — ýaşlara okamagymyz, öwrenmegimiz, döretmegimiz üçin giň mümkinçilikleri döredip berýän Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň janlary sag, ömürleri uzak, döwlet ähmiýetli işleri elmydama rowaç bolsun!

Ylyas ŞYHYÝEW,

Halkara žurnalistikasy fakultetiniň 1-nji ýyl talyby.

Parahatçylygyň kämil taglymaty

Ynsan ömründe kitabyň tutýan orny örän uludyr. Onda adam ahlagyny terbiýeleýji, dünýägaraýşyny, gözýetimini giňeldiji, zehinini ýiteldiji güýç bar. Çünki kitap ruhy hazynadyr. Kitap okaýarka, onda-da oňa tutuş durky-düýmegi bilen berilýärkä, adam özüni düýbünden başgaça duýýar. Sebäbi ol bahasyz hazyna aralaşandygyny, öz içki dünýäsiniň hem baýlaşandygyny aňlaýar. Uly höwes bilen okalýan kitaplaryň adama şeýle ajaýyp duýgulary bagyşlaýar. Ýaş nesilleri watansöýüji, arassa ahlakly, belent adamkärçilikli, ruhbelent, giň dünýägaraýşly, ylymy-bilimli adamlar edip ýetşdirmekde olaryň kitaba söýgüsini, okamak höwesini artdyrmagyň örän uly ähmiýeti bar. Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylynda hemişelik Bitaraplygymyzyň şanly 30 ýyllygynyň giň möçberli toý-baýramlaryna beslenýän günlerinde hormatly Prezidentimiziň çapdan çykan «Türkmenistanyň Bitaraplygy — parahatçylygyň we ynanyşmagyň aýdyň ýoly» atly täze kitaby hem ynsanperwerligi, asuda-abadan durmuşyň gadymy-gymmatyny ündýän gymmatly eseridir.

Döwlet Baştutanymyzyň kitabynda abadançylygyň we rowaçlygyň binýadynyň birek-birege hormat goýmaktadygyny, özara ynanyşmaktadygyny, dostlukdadygyny barada täsirli gürrüň edilýär. Bu gymmatlyklar halkymyzyň asyrlara uzaýan taryhynda möhüm durmuş ýörelgeleri hökmünde nusgalyk derejede ösdürilipdir. Halkymyz özüniň geçmiş taryhynda birnäçe beýik we kuwwatly döwletleri döredendiklerine garamazdan, parahatçylyk diplomatiýasynyň gurallaryndan netijeli ulanmaga, dawa-jenjelleri gepleşikler arkaly çözmäge çalyşypdyrlar. Ata-babalarymyzdan miras galan asyly ýörelgeler bolsa Gahryman Arkadagymyz tarapyndan binýady goýlan we häzirkî döwürde Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň baştutanlygynda üstünlikli durmuşa geçirilýän döwlet syýasatynyň aýrylmaz bölegine öwrüldi. Döwlet Baştutanymyzyň belleýşi ýaly, Bitaraplyk ruhy halkyň ýüreginde ýaşar.

Kitapda Birleşen Milletler Guramasynyň Baş Assambleýasy tarapyndan ykrar edilen hemişelik Bitaraplygymyzyň ähmiýeti, dünýäde parahatçylygy we ynanyşmagy üpjün etmäge gönükdirilen taryhy başlangyçlar giňden beýan edilýär. Şeýle hem aýdyň ýolda ýurdumyzda ýetilen belent sepgileriň, ähli ugurlarda gazanylan üstünlikleriň jemi jemlenýär.

Ýeri gelende bellesek, Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylynda adamzadyň abadançylygyna hem-de dünýäde dost-doganlygyň berkidil-

megine gönükdirilen dürlü çäreler geçirildi. «Awaza» milli syýahatçylyk zolagynda BMG-niň Deňze çykalgasy bolmadyk ösüp baryan döwletleriň üçünji maslahatyna hem-de Aşgabatda Halkara parahatçylyk we ynanyşmak forumyna dünýäniň dürlü ýurtlaryndan we halkara düzümlerinden ýokary derejeli wekiliýetleriň gatnaşmagy we olaryň jemleri boýunça kabul edilen resminamalar ýurdumyzyň adamzadyň abadan ýaşayşyny üpjün etmek, dünýäde dost-doganlyk gatnaşyklary, hoşniýetliligi berkitmek işine möhüm goşant goşýandygyny ýene-de bir gezek bütün aýdyňlygy bilen äşgär etdi. Hormatly Prezidentimiziň parasatly belleýşi ýaly, dünýä — umumy öýümüz, parahatçylyk umumy geljigimizdir. Parahatçylyk diňe bir döwletiň däl, tutuş adamzadyň mukaddes borjudy.

Döwlet Baştutanymyzyň täze kitaby dokuz bölümden ybarat bolup, onda türkmen Bitaraplygynyň geçen ýoly, ýurdumyzyň BMG-niň Baş Assambleýasynyň degişli Karamamalary bilen ykrar edilen Bitaraplyk hukuk derejesiniň dünýäde parahatçylygy, howpsuzlygy we durmukly ösüşü üpjün etmedäki ähmiýeti örän uludyr. Arkadagly Gahryman Serdarymyzyň «Türkmenistanyň Bitaraplygy — parahatçylygyň we ynanyşmagyň aýdyň ýoly» atly täze eseri halkymyz üçin gymmatly gollanmadyr.

Surat NAZAROWA,

Halkara žurnalistikasy fakultetiniň 3-nji ýyl talyby.

Каждый человек на земле, чем бы он ни занимался, играет главную роль в истории мира.

Пауло Козльо

MARGUŞ – GADYMY ÝURT

Türkmen halkynyň asyrlaryň jümmüşine uzayan baş münäýlyk şöhratly taryhyna ata Watanymyz Türkmenistan ýurdu-myzyň keramatly topragynda şany äleme dolan, taryhyň dürli döwürlerinde söwdanyň, medeniýetiň, ylymyň-bilimiň merkezi-ne öwrülen dürli şäherlerdir oba-kentleriň gül-läp ösändigini bu günki gün dünýä ykrar edýär. 1999-njy ýylda Merwiň, 2005-nji ýylda Köneürgenjiň, 2007-nji ýylda bolsa Nusay taryhy ýadygärlikleriniň Birleşen Milletler Guramasynyň bilim, ylym we medeniýet boýunça guramasy bolan ÝUNESKO-nyň Bütindünýä mirasynyň sanawyna goşulmagy munuň aýdyň subutnamasy bolup durýar. Be-

ýik Yüpek ýolunyň ugrunda ýerleşip, orta asyrlarda «Horasan şäherleriniň enesi» diýlen şöhratly ada eýe bolan Merw şäheri hem iň gadymy we iň oňat saklanyp galan taryhy ýadygärlikleriň, oazs şäherleriň biridir. Taryhy çeşmelerde bu şäher dürli-dürli atlandyrylypdyr. Bu şäher Ahemeniler döwletiniň patyşasy Dariý I tarapyndan belent gaýalaryň ýüzüne oýulyp ýazylan Bisütün ýazgylarynda «Marguş», otparazçylyk dininiň mukaddes kitaby bolan Awestada «Mouru», grek taryhçylarynyň ýazgylarynda «Margiana», türkmen taryhçylarynyň işlerinde bolsa «Merv» diýlip atlandyrylypdyr.

Marguşyň ilatynyň ýerleşşi. Marguş topragynyň ilaty bol suwly Murgap derýasynyň töwereginde mekan tutup, ekerançylyk we

maldarçylyk bilen meşgul bolupdyrlar. Ilaty bugdaý, arpa, noýba, nohut we beýleki zerur ösümlikleri ösdürip yetiştiripdirler. Şeýle hem miweli baglara ideg edip, almanyň, armydyň, erigiň, garalynyň, alçanyň, üljäniň we üzümüň

görnüşinde bina edilip, käbir ýerlerinde gözegçilik etmek üçin diňler gurlupdyr. Mary welaýatynyň çäginde ýerleşýän Gadymy Marguş döwletiniň paytagty bolan Goňurdepe şäheri açyk asmanyň astyndaky muzeý bolup durýar. Takyk bolmadyk hasaplamalara görä bu şäheriň meýdany 20 gektardan 50 gektar aralygynda bolupdyr. Bu ýerdäki patyşa köşginiň, birnäçe ybadathanalaryň galyndylary dünýä jahankeşdeleriniň ünsüni özüne çekýär.

Gadymy Marguşda küzegärçilik, senetçilik gülläp ösüpdir. Ezber ussalar daşyň ýüzünü hasaplapdyrlar, daş ýonujylar mermer bilen bezelen sütünleriň dürli görnüşlerini ybadathanalarda goýmak üçin ýasapdyrlar. Küzegärler owadan altyn we kümüş çäýylan küzeler, gap-gaçlar, çäýnekler, suw akdyrmak üçin toýun turbalary ýasapdyrlar. Demirçi ussalar temenleri, iňňeleri, ekerançylyga we hojalyga zerur bolan esbaplary ýasamak bilen meşgul bolupdyrlar.

Goňurdepeden başga-da birnäçe gymmatly tapyndylar tapyldy. Alym W.I.Sarianidi Goňurdepäni öwrenmekde uly işleri bitirdi. Onuň «Marguş», «Goňurdepe», «Gadymy Margiananyň genji-hazynasy» atly kitapları gadymy Marguş ýurdunyň taryhyny öwrenmekde gymmatly baý çeşme bolup durýar. Bu ýerden tapylan tapyndylar häzirki wagtda Türkmenistanyň Döwlet Medeniýet merkezi-niň Döwlet muzeýinde we Mary welaýatynyň Taryhy we ölkäni öwreniş muzeýinde saklanýlar.

Mähim bolşy ýaly, Marguş ýurdunyň paytagty Goňurdepe bolupdyr. Bu şäher gala

Mahym NARMYRADOWA,
Halkara žurnalistikasy fakultetiniň
4-nji ýyl talyby.

Maňa seniň sözleriňden gitme ýok

(şahyran oýlanma)

Maňa — seniň gözleriňden gitme ýok.
Maňa — seniň sözleriňden gitme ýok.

Bu ýürekden aýdyan setirlerimi seniň önünde dyzyna çöküp, uly joşguna berlip okap başladym. Okayan goşgy setirlerimi ak ýürekden kabul etmegiňi isläpdim. Kalbymyň joşgunynda ýüregimden syzlyp çykýan setirleri ikimiziňem göwün ganatymyzy asmana göterjekdigine berk ynanýardym. Soňam:

Düşün, bu dünýede soňky güne çen

Seniň şatlyk hem gussaňa bagly men —

diýipdim. Seniň düşnüksiz garaýan gözleriňi görübem, ýene-de Gurbannazar şahyryň kalbyňy lertzana getirýän sözleriň gaýtaladym:

Seniň yüpek gijeleňden gitme ýok,
Seniň aýdyň gündizleňden gitme ýok,
Bu garagol jahlylykdan giderin,
Ol hasaly gojalykdan giderin,
Çünki men olardan gitmän bilemok,
Emma seniň ykbalyňdan gitme ýok.

Az-kem perwäsyz görünseň-de, seniň yska teşne kalbyňda täze bir şahypanyň açylyandygyny görüp, sygyr okamagymy dowam etdirdim:

Men zemin,
Sen bolsa, ullakan asman,
Saçlaryň nur edip üstüme dökýaň.
Emma, düşün, läläm, şeýle gün dogar;
Saçlaryň gar bolup üstüme ýagar.
Şonda ak saçyňy sylap ýüzüme
Gararyn belentden ýeriň üzüme.

Men bu sözleri aýdýarkam, aşyk dünýämdä gopýan düşnüksiz galagoplygyň nä derejä yetendigini bilsediň. Bu meniň saňa bolan belent söýgümiň çeşmeleriň durulygy ýaly päkdigini, ajaýyp ertirlerde yska dolan köňül eýwanymyzda bagtymyzyň kuýaş bolup dogjakjakdygyny aňlatmajarmy eýsem?! Seniň gözleriňde kemkenden ýakymly duýgularyň heseri aýlanyp başlandy. Begenjime ýene-de jadyly setirlere özümi berdim:

Men bir gyzda gözleriňi görerin,
Men bir gyzda sözleriňi görerin.
Şapakda görerin — ýaňagyň alyn,
Gijede görerin — ýaňagyň halyn,
Synlap ýapraklaryň ýüzüni görerin,
Onda seniň gözýaşyňy görerin.

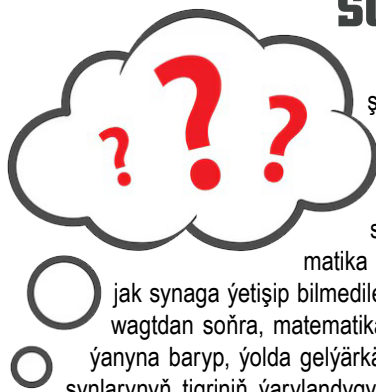
Görsem, owadan gözleriňde söýginiň cın alamatlary görnup başlandy. Şonda meniň arzuw-umytlarymyň, söýgi atly ganatymyň asmanda pel-pellap uçuşyny diýsene. Men şonda ýürekden çykan jadyly setirlerimden razy boldum, gyzam razy bolana meňzeýär. Gyz önünde artyk söze dayanman, sözümi jemlemäge çalyşdym:

Zemin aýlanyp dur,
Oňatlyk örän!
Hiç bir güýje oň ýoluny tutma ýok.
Dünýäň her gülünde men seni görýän,
Şonuň üçin bu dünýeden gitme ýok.

Goý, ajaýyplygyň gujagyna dolan pynhan duýgularymyz bagta baryan ýolda bűdremesin. Goý, ikimiziň pynhan söýgümüz şuglaly ertirlerimize egsilmejek nuruny saçsyn! Bagt näme? Bagt öz bagtyňa garaşmakdyr.

«Ýaş diplomatyny sesi».

ALTMYŞ BALLYK SOWAL

Bir ýerde ýaşayan dört talyp ir bilen turup bilmändikleri üçin, ilkinji sagatda matematika dersinden boljak synaga ýetişip bilmediler. Talypdar biraz wagtdan soňra, matematika mugallymynyň ýanyna baryp, ýolda gelyärkäler, münen masynlarynyň tigriniň ýarylandygy we şol sebäpli synaga gijä galandyklaryny aýdyp, ýalan bahana tapmaly boldular. Bu adatdan daşary ýagdaý sebäpli, mugallymyň olara täzeden synaga gatnaşmalydygyny aýtdy. Köp çarşenbäni başyndan geçiren mugallym talypalaryň ýüzüne esli salym seredip durandan soňra, şeýle diýdi:

— Ýeri bolýar, ertir siziň dördüňizden hem synag alayyn...

Ertesi gün mugallym dört talyby boş bir synpa getirip, bir-birinden uzak ýerlerde oturtdy we synagyň şertini düşündirdi:

Bilşiňiz ýaly, bu sapakdan geçmek üçin azyndan 50 bal almaly bolarsyňyz. Häzir size 5 sowal bermekçi. Ilkinji dört sowalyň her biri 10 bal, ahyrky sowal bolsa 60 ballyk soragdyr. Okuwçylar tolgunçly ýagdaýda derrew kagyz-galama ýapşydylar we mugallym ilkinji dört sany ýönekeýje matematika meselesini sorandan soňra, 60 ballyk başynjy sowaly tagta ýazdy:

«Synaga ýetişmezligiňize sebäp bolan maşynyň haýsy tigri ýaryldy?»

Sylapberdi ÇARYÝEW,
Halkara žurnalistikasy fakultetiniň
1-nji ýyl talyby.

ATLAR HAKYNYDA GYZYKLY MACLUMATLAR

- Atlar adam duýgularyny aňşyryp bilýär. Olar eýesiniň gaharlydygyny ýada şahdi aýkdygyny duýup başaýarlar.
- Atlaryň ýatkeşligi gaty ýitidir. Olar uzak ýyllardanam soňam bir wagtky gören adamlaryny tanap bilýärler.
- Atlaryň gözleri iki gapdalda ýerleşenligi üçin, olar töweregini takmynan 360 gradus görmäge ukyply.
- Atlar aýak üstünde durubam uklap bilýär. Yöne doly dynç almaklary üçin olar ýerde ýatýarlar.
- Adaty ýagdaýda atlaryň ýüregi minutda 30-40 gezek urýar, aýlaw çykanlarynda bolsa bu görkeziji

240-a baryp ýetýär.

- Atlaryň iň ýokary tizligi 70 km/sagatdyr.
- Atlar diňe burunlaryndan dem alýarlar.
- Atlar biri-birini köşeşdirmäge ukyplydyrlar.
- Atlaryň dişleri ömrüniň ahyrına çenli ösýär. Dişleriniň kömegi bilen olaryň ýaşı kesgitlenilýär.
- Atlaryň ömürleriniň uzaklygy ortaça 25-30 ýyldyr. Käbir atlar 40 ýyla çenli ýaşap bilýärler.

Ökdem AHMEDOW,
Halkara gatnaşyklary fakultetiniň
4-nji ýyl talyby.

